

ע"פ 15119/11/21 - מיכאל גורודצקי נגד אורנים - המכללה האקדמית לחינוך התנועה הקיבוצית (ע"ר)

בית הדין הארצי לעבודה

עפ"ס 15119-11-21

ניתן ביום 28 נובמבר 2021

המערער

מיכאל גורודצקי

המשיבה

- אורנים - המכללה האקדמית לחינוך התנועה הקיבוצית (ע"ר)

בשם המערער - המערער בעצמו

בשם המשיבה - עוה"ד עופר שובל

פסק דין

הנשיאה ורדה וירט - ליבנה

1. לפניי ערעור על החלטת בית הדין האזורי לעבודה בחיפה (השופט נוהאד חסן; סע"ש 5943-10-21 מיום 28.10.2021) שלא לפסול עצמו מלדון בתביעת המערער נגד המשיבה בתביעה שעניינה ביטול פסק דין.

הרקע לערעור

2. ביום 25.2.2021 הגיש המערער, מרצה בגמלאות, תביעה לבית הדין האזורי בחיפה בהליך של דיון מהיר נגד המשיבה בגין סכום שנוכה מכספים צבורים שעמדו לזכותו בקרן לקשרי מדע והועבר למוסד לביטוח הלאומי (ד"מ 56540-02-21; להלן - "תביעה עיקרית"). ביום הגשת התביעה הודיעה המשיבה למבקש, לאחר בירור שערכה (ולטענתה בעקבות שינוי הפרקטיקה הנוהגת), כי הסכום יושב לידי במשכורת העוקבת.

3. ביום 23.5.2021 התקיים דיון בעניינה של התביעה העיקרית בפני השופט נוהאד חסן אשר הסתיימה בפסק הדין המורה לדחות את התביעה בהסכמה לאור הצהרתו של התובע בפתח הדיון כי הגיש בקשה לאישור תביעתו כתובענה ייצוגית (ת"צ 44191-05-21; להלן - "הליך נוסף"). בעקבות עמידת המשיבה על חיוב המבקש בהוצאות משפט, הודיע המבקש כי "אני מסכים כי התביעה תידחה, ובלבד שלא אחויב בהוצאות". הגם שהמשיבה עמדה על הוצאותיה, דחה בית הדין האזורי את התביעה ללא צו להוצאות (להלן - "פסק הדין").

4. ביום 16.8.2021 הגישה המשיבה בקשה בתיק בהליך הנוסף לסילוק על הסף של הבקשה לאישור תובענה עמוד 1

ייצוגית. אחד מנימוקיה הוא דחיית תביעתו האישית של המבקש. משכך, ביום 19.8.2021 הגיש המערער במסגרת התביעה העיקרית בקשה לביטול פסק הדין בטענות לחוסר סמכות וליצירת עיוות דין. לאחר קבלת עמדת המשיבה דחה השופט נוהאד חסן את הבקשה והותיר את פסק הדין על כנו זאת לנוכח עיתוי בקשתה והעובדה לפיה פסק הדין ניתן במעמד הצדדים ובהסכמתם (להלן - "החלטה").

5. ביום 12.9.2021 הגיש המערער בקשת רשות ערעור על החלטה הדוחה את בקשתו לביטול פסק הדין (בר"ע 17690-09-21; להלן - "בקשת רשות ערעור") אשר נדחתה ביום 23.9.21 על ידי השופט רועי פוליאק. בהחלטה הוסבר כי משפסק הדין החלט ניתן במעמד הצדדים והמשיבה מתנגדת לביטול, הדרך לביטול היא באמצעות הגשת משפט חוזר אזורי וזאת על ידי פתיחת הליך חדש ולא בדרך של הגשת בקשה בהליך המקורי.

6. ביום 4.10.2021 הגיש המערער לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה תביעה חדשה לביטול פסק הדין (סע"ש 5943-10-21; להלן - "הליך חדש"). במסגרת הליך זה, הגיש בקשה לתיקון כתב התביעה שנענתה בחיוב על ידי השופט נוהאד חסן. ביום 24.10.2021 הוגשה בקשה נוספת - בקשה לפסילת השופט. ביום 28.10.2021 לאחר תגובת המשיבה ותשובת המערער, נדחתה הבקשה לפסילתו מלישב בדין על ידי השופט חסן.

7. בתמצית, ציין השופט חסן בהחלטתו כי **"מדובר בבקשה שאין לה כל בסיס עובדתי ומשפטי אשר יצדיק פסילת המותב מלשבת בתיק זה, שכן לא עלה בידי המבקש/התובע להוכיח כי בית הדין מתבצר בעמדתו שלא לבטל את פסק דינו וכן לא עלה בידו להוכיח כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט".** ביחס לעובדה כי עניינו של הליך זה הינו תביעה לביטול פסק הדין בתביעה העיקרית שניתן על ידי בית הדין ואשר לפיו נעתר בית הדין לבקשה המוסכמת, הבהיר השופט חסן בהחלטתו כי אין בכך כדי להצדיק פסילת המותב שכן **"בית הדין אמור לדון בתיק זה וככל שישתכנע שהצדק עם התובע, הרי שתביעתו תתקבל ואין בעובדה כי ניתן זה מכבר פסק דין המוחק את התביעה כדי להביא לפסלות המותב".**

טענות הצדדים

8. המערער טוען כי מדובר במקרה מובהק של חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט, לשיטתו **"השופט פעל בניגוד לחוק, יצר עיוות דין, התעלם מטענות התובע שהצביעו על טעותו של השופט ועל השלכותיה - אותו שופט אמור לדון עכשיו בביטול של פסק דינו"** (סעיף 13 להודעת הערעור). לטענתו של המערער **"אין המדובר בטענת פסלות הנובעת מביצוע מלאכת השיפוט ע"י השופט ששגה בהחלטתו השיפוטית, אלא בשופט שפעל בניגוד לתקנה 9 לתקנון תובענות ייצוגיות תש"ע-2010, היה מודע לכך ולא עשה מאומה כדי לתקן את עיוות הדין שיצר בעצמו"** (סעיף 17 להודעת הערעור). לדעת המערער לא היתה לשופט סמכות לדון בתביעה העיקרית עת נודע לו על ידי המערער כי הוגשה בקשה בהליך הנוסף וכן החלטתו על דחיית התביעה העיקרית ניתנה שלא בסמכות (סעיף 12 לכתב התביעה המתוקן בהליך החדש). כמו כן, טען המערער כי מאחר **"בקשה זו לפסלות שופט מטילה צל כבד על השופט נ. חסן אישית, על מקצועיותו ועל מיומנותו. למעשה, השופט עצמו הוא הנתבע בתיק זה ולא המשיבה"** יש לראות בו כ**"בעל עניין אישי ממשי בהליך ובתוצאותיו"** בניגוד להוראות סעיף 77א(1)(2) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984. עוד ציין המערער בהודעת הערעור כי לא רק שאין מקום **"לאיום הגלוי"** לחיבו בהוצאות משפט אלא **"על בית הדין לשלם למערער את ההוצאות בגין הטרחה המיותרת ועוגמת הנפש שנגרמה לו"** (סעיף 20 להודעת הערעור).

9. המשיבה סבורה כי דין הערעור להידחות תוך חיובו של המערער בהוצאות "ריאליות ומשמעותיות" לרבות בשכר טרחת עו"ד כדין. לשיטתה, המערער בחר לכלול בערעור "אמירות פוגעניות וחריגות בחומרתן כלפי השופט חסן שאין להן כל מקום בשיח המשפטי", המאפיינות את הדרך בה מתנהל המערער לאורך כל ההליכים בהם נוקט כנגד המשיבה. לגופן של טענות, המשיב סובר כי מלבד היותה של טענת המערער כנגד התביעה העיקרית "חסרת בסיס לגופה ואף בקשת רשות הערעור שהוגשה על אותה החלטה נדחתה ע"י בית דין נכבד זה" - אין הדבר יוצר עילת פסלות. כמו כן, לטענת המשיבה הטענה של חשש ממשי למשוא פנים בהחלטת השופט נטענה לראשונה בכתב הערעור ללא כל נימוק ענייני בצידה ולא נטענה במקור בבקשת הפסלות ולפיכך לא ניתן להעלותה בפני ערכאת הערעור. באשר לטענת המערער כי יש לראות בשופט חסן כ"בעל עניין אישי ממשי" לאור החלטתו בהליך התביעה העיקרית, טוענת המשיבה "העובדה ששופט הכריע בעניין קודם של אותו בעל דין אינה מצדיקה את פסילתו". ביחס לטענת המערער לפיה השופט פעל בניגוד לתקנה 9 לתקנון תובענות ייצוגיות תש"ע-2010, טוענת המשיבה כי המקרה הנדון עליו מלין המערער אינו מצוי בגדרי התקנה שכן היא מאפשרת לתובע המעוניין לברר את תביעתו האישית להגיש תובענה נפרדת במקרה שבקשה לאישור תובענה ייצוגית נדחתה. לדעת המשיבה "אין בין הוראת חוק זו לבין ענייננו דבר וחצי דבר. לכן תקנה 9 כלל אינה חלה בנוסבות העניין". יתרה מזאת, טוענת המשיבה כי טענה זו מקומה להידון במסגרת ההליך החדש. זאת ועוד, טוענת המשיבה כי טעמי שיקולי יעילות דיונית תומכים בניהול ההליך החדש על ידי השופט חסן שכן "קיימת לו היכרות קודמת עם הסוגיות העובדתיות והמשפטיות הרלוונטיות".

10. ביום 7.11.2021 הוגש הערעור שלפניי, במסגרתו חזר המערער על טענות דומות לאלה שהועלו במסגרת בקשת הפסלות.

דין והכרעה

11. לאחר עיון בטענות המערער, בתיק בית הדין האזורי ובכלל החומר שבתיק, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות. זאת, מאחר שלא שוכנעתי כי בעניין שלפניי "קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט" כאמור בסעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט, החל בבית הדין לעבודה מכוח סעיף 39א לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.

12. משעילת הפסלות מטילה צל כבד על השופט אישית ועל מערכת השפיטה בכלל, יש להביא לשם הוכחת קיומה ראיות משמעותיות (ראו למשל: עפ"ס 44428-02-21 יוסי ביליה - בדק בית בובי ובניו בע"מ (3.3.2021)). יודגש כי עילת הפסלות תיבחן באמת מידה אובייקטיבית ואין די בתחושתם של בעלי הדין ובאי כוחם או בהשקפתם הסובייקטיבית בכדי לבסס טענה זו (ראו: עפ"ס 57019-01-11 חן - בן עליזה חן ושות', משרד עורכי דין (21.2.2011) (להלן - עניין חן) וההפניות שם).

13. ככלל, חזקה היא "כי השופט היושב בדין, מקצועי ומיומן ובידו לבחון את העניינים המובאים בפניו ללא משוא פנים. אף כלל הוא, כי יינתן משקל רב לעמדת השופט הסבור כי בידו לנהל את ההליך באובייקטיביות, אלא במקרים קיצוניים בלבד" (ראו: עפ"ס 16943-11-11 חברה ישראלית למובילים בע"מ - אבנר מאירי [פורסם בנבו] (26.1.12) והאסמכתאות שם; עפ"ס 28458-10-11 עמותת אלנואר לקידום מעמד האישה - אומיימה מחאמיד [פורסם בנבו] (10.11.2011) (להלן - עניין אלנואר) והאסמכתאות שם; עפ"ס 26960-04-21 אהרון רשף - משרד עורכי דין - עליזה סיבוני [פורסם בנבו]

(25.4.2021)). לפיכך יינתן משקל רב לעמדת השופט או השופטת הדנים בהליך בכל הקשור להתקיימות עילת פסלות, וערכאת הערעור לא תתערב בשיקול דעתם אלא במקרים קיצוניים בלבד.

14. במקרה שלפניי, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטתו של השופט חסן בבקשת הפסלות, ממספר טעמים.

15. ראשית, אפתח ואדגיש כי דרך ההשגה על החלטות דיוניות הינה באמצעות הגשת ערעור ובקשת רשות ערעור על-פי סדרי הדין ואינה באמצעות הגשת בקשת פסלות (ראו: עפ"ס 11092-05-11 **שלום כפר נופש בע"מ - מאור מזרחי** [פורסם בנבו] (19.6.2011)). ככלל, ככל שבעל דין אינו שבע רצון מהחלטה שיפוטית שניתנה בעניינו עליו לפעול בהקדם לשינוי ההחלטה בהתאם לסדרי הדין המקובלים, כפי שאף פעל המערער בבקשת הרשות לערעור שהוגשה אך נדחתה על ידי השופט פוליאק. במקרה דנא, המערער הביע בהודעת הערעור את מורת רוחו באשר להחלטות דיוניות שניתנו בהליכים השונים על ידי השופט חסן, אולם לא פעל בהתאם לסדרי הדין הקבועים בחוק כדי לשנותן. באשר לטענת המערער כנגד התנהלות השופט המנוגדת לכאורה להוראות תקנה 9 לתקנון תובענות ייצוגיות תש"ע-2010, ומבלי לדון לגופה של טענה, על המערער היה לפעול בדרך המקובלת ועל פי כל דין ולערער על ההחלטה ככל שסובר כי מדובר בהחלטה שגויה. משאין פעל כאמור, אין לו אלא להלין עצמו. הליך פסלות שופט מעיקרו אינו נועד לערער על החלטה מסוג זה.

16. שנית, צודק המערער בהבנתו כי "**בקשה זו לפסלות שופט מטילה צל כבד על השופט**" ולפיכך טענה כדוגמת טענתו של המערער על היות השופט "**בעל עניין אישי ממשי בהליך ובתוצאותיו**" בהתאם לעילות הקבועות בסעיף 77(א1)(2) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, תבחן בקפידה, באמת מידה אובייקטיבית ובמקרים קיצוניים כאמור לעיל בפסקאות 11-13 לפסק דין זה. פסק דין קודם או החלטות קודמות באותו הליך בין אותם הצדדים לא מהווים עילת פסלות בהכרח. כך לדוגמא, אין מניעה משופט לדון בבקשה למתן צו מניעה זמני ולהחליט בה ולאחר מכן לדון בבקשה למתן צו מניעה קבוע או בהליך עיקרי (ראו: ע"א 10035/03 **פרג' נ' נזאל** [פורסם בנבו] (10.03.2004); ע"א 99/03 **מקט ספורט (בית ג'אן)** (1994) **נ' יוסף כהן** [פורסם בנבו] (27.1.2003)).

בעפ"ס (ארצי) 15315-02-12 **העמותה למען המפגר בקרית שמונה והסביבה נ' אתי נדין בניטה** [פורסם בנבו] (5.3.12) נפסק על ידי הנשיאה נילי ארד:

"ככל שהחלטת הפסילה מכוונת נגד החלטות דיוניות אחרות של השופט שניתנו בהליך, או להתבטאויות בהליכים האחרים - הלכה היא כי בהחלטות דיוניות, כשלעצמן אין די כדי לבסס עילת פסלות. בנדון זה קבעתי בעניין מזל [עפ"ס 10808-12-10 מזל עובד נ' משרד החינוך (פורסם בנבו) (21.12.10) - הח"מ] כי "בניהולם של הליכי ביניים בהליכים מקדמיים, ובהחלטות שניתנו בהם, אין די כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים המונע משופט ניהולו של התיק העיקרי. ... ככלל, באמירות לכאוריות במסגרת החלטת ביניים אין כדי ללמד כי דעתו של בית הדין ננעלה וכי אין בידי מי מהצדדים לשכנע את בית הדין בעניין שבלב המחלוקת בתובענה העיקרית". [ראו: עניין חן ועניין אלנואר].

17. הנה כי כן, נסיבות המקרה שפורטו לעיל אינן באות בגדר המקרים החריגים בהם ערכאת הערעור תתערב בהחלטתו של שופט הסבור כי בידיו לנהל את ההליך באובייקטיביות, ואין מנוס מלדחות את הערעור.

18. הערעור נדחה ללא צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ד כסלו תשפ"ב (28 נובמבר 2021), בהעדר הצדדים וישלח אליהם בנוכחות הצדדים.

ורדה וירט-ליבנה,
נשיאה